

Guía Docente				
Datos Identificativos				2019/20
Asignatura (*)	Teoría das migracións internacionais		Código	615472110
Titulación	Mestrado Universitario en Migracións Internacionais: Investigación, Políticas Migratorias e Mediación Intercultural			
Descriptor				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	3
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Socioloxía e Ciencias da Comunicación			
Coordinación		Correo electrónico		
Profesorado		Correo electrónico		
Web	www.esomi.es			
Descrición xeral				

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	Comprender os límites epistemolóxicos do estudo das migracións internacionais e a natureza esencialmente política que sostén a definición e identificación do fenómeno migratorio.
A2	Relativizar e valorar as intensidades observadas dos movementos migratorios, desde unha perspectiva comparativa e contextualizada histórica e culturalmente
A3	Relativizar e valorar o impacto das migracións internacionais nas sociedades de orixe e destino en función do cambio social que xeran, dos intereses en xogo, e da construción social das identidades culturais
A4	Profundidade na análise dos movementos migratorios asociados á historia e á situación actual de Galicia, como orixe e como destino
A5	Comprender os argumentos filosóficos e xurídicos tras as distintas perspectivas sobre as migracións internacionais e as problemáticas sociais que xeran.
A9	Manexar os conceptos fundamentais no estudo das migracións internacionais
A10	Coñecer suficientemente os autores e traballos de maior relevancia académica e profesional
B1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación
B2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en ámbitos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo
B3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos
B5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun modo que haberá de ser en boa medida autodirixido ou autónomo
B6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse
B7	Resolver problemas de forma efectiva
B8	Comunicarse de xeito efectivo nun ámbito de traballo
B11	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional
B12	Capacidade para interpretar, seleccionar e valorar conceptos adquiridos noutras disciplinas do ámbito social
B13	Capacidade para a aprendizaxe de novos métodos e teorías, que doten dunha gran versatilidade para adaptarse a novas situacións
B15	Capacidade para resolver problemas con iniciativa, toma de decisións, creatividade, razoamento crítico e de comunicar e transmitir coñecementos, habilidades e destrezas
C1	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C3	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C4	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.

C5	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
Capacidade para identificar e deconstruír prexuízos ideolóxicos en situacións de conflito.	AM3	BM3 BM5 BM6 BM8 BM11 BM12	
Comprensión crítica dos obxectivos que orientan os distintos tipos de políticas migratorias existentes.	AM1 AM5 AM9 AM10	BM6 BM7 BM13 BM15	CM1 CM5
Capacidade para desenvolver e aplicar unha perspectiva teórica madura e cientificamente sustentada sobre as causas e consecuencias dos movementos migratorios.	AM1 AM2 AM3 AM4 AM5 AM9	BM1 BM2 BM3 BM6	CM3 CM4 CM5

Contidos	
Temas	Subtemas
1. Teorías explicativas dos procesos de migracións internacionais	1.1. O modelo económico do push-pull 1.2. Teorías da acción individual 1.3. Teorías do capital social e das redes 1.4. Teorías da mobilidade social 1.5. O modelo centro-periferia 1.6. O modelo das cidades globais
2. Unha visión histórica da teorías das migracións internacionais	2.1. A escola de Chicago: Park e Thomas e Znaniecki 2.2. A socioloxía da "Race and Ethnic relations" 2.3. A aportación ás migracións desde a socioloxía norteamericana contemporánea: Portes e Massey 2.4. A escola francesa e a súa achega teórica: Bourdieu e Sayad.
3. Novas teorías sobre as migracións internacionais	3.1. O transnacionalismo como paradigma emerxente 3.2. As migracións nun mundo globalizado

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Recensión bibliográfica	A1 A2 A3 A4 A5 A9 A10 B1 B2 B3 B5 B6 B7 B8 B11 B12 B13 B15 C1 C3 C4 C5	0	35	35
Atención personalizada		40	0	40

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descrición
Recensión bibliográfica	Consiste na lectura da bibliografía recomendada e obligatoria que será proporcionada ao alumnado do máster. Ademais, a profesora asignará un libro a cada alumno/-a para a súa recensión no que se poderán incluír referencias ao resto de bibliografía asignada establecendo un diálogo crítico entre enfoques e teóricos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Recensión bibliográfica	As dúbidas sobre a recensión bibliográfica ou sobre os textos que debe ler o alumnado poden consultarse co profesorado responsable en horario de titorías ou a través dos distintos mecanismos habilitados para este fin (correo electrónico, chamadas telefónicas, consulta en foros, etc.). Para solicitar unha titoría é condición previa a petición dunha cita previa por correo electrónico.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Recensión bibliográfica	A1 A2 A3 A4 A5 A9 A10 B1 B2 B3 B5 B6 B7 B8 B11 B12 B13 B15 C1 C3 C4 C5	A entrega da recensión bibliográfica terá un valor dun 100 por cen da nota final da asignatura. Dentro da mesma terase en conta a asistencia e participación nos debates dentro da aula que poderá subir a nota da recensión nun 10 por cento, e que servirán para enriquecer o traballo realizado polo alumnado.	100

Observacións avaliación

O alumnado a distancia terá as mesmas opcións de subir o 10% dado que dispón de tecnoloxía TIC que permite a súa participación nos foros, chats, de moodle, etc.

Fontes de información

Bibliografía básica	- Ribas-Mateos, Natalia (2004). Una invitación a la sociología de las migraciones . Barcelona: Bellaterra - Ribas-Mateos, Natalia (2011). El Río Bravo Mediterráneo: las regiones fronterizas en la época de la globalización. Barcelona: Bellaterra - Cohen, Robin (ed) (1996). Theories of migration. Cheltenham: Edward Elgar - Cohen, Robin (ed) (1996). The sociology of migration. Cheltenham: Edward Elgar - Spencer, Sarah (2011). The migration debate. Bristol: Policy Press - Messina, Anthony M; Lahav, Gallya (2006). The migration reader: exploring politics and policies. Boulder: Lynne Rienner - Bretell, Caroline B.; Hollifield, James F. (ed) (2000). Migration theory: talking across disciplines. New York: Routledge - Portes, Alejandro (2012). Sociología económica de las migraciones internacionales. Barcelona: Anthropos - Massey, Douglas S. (2005). Worlds in motion: understanding international migration at the end of the millennium. Oxford: Clarendon Press - Massey, D; Arango, J.; Graeme, H.; Kouaocuci, A.; Pelegrino, A. (2000). Teorías de la Migración Internacional: Una reseña y una evaluación . Revista Trabajo, Año 2, Nº 3, págs. 5-50 - Portes, A; DeWind, J. (coord.) (2006). Repensando las migraciones internacionales. Nuevas Perspectivas teóricas y empíricas. Miguel Ángel Porrúa - Terrén, Eduardo (2002). Razas en conflicto: perspectivas sociológicas. Barcelona: Editorial Anthropos - Sayad, Abdelmalek (2010). La doble ausencia: de las ilusiones del emigrado a los padecimientos del inmigrado. Rubí: Anthropos - Fanon, Frank (2009). Piel negras, máscaras blancas. Madrid: Akal - Césaire, Aimé (2006). Discurso sobre el colonialismo. Madrid: Akal - Rea, Andrea (2009). Sociología de la inmigración. Barcelona: Hacer - Sassen, Saskia (2013). Inmigrantes y ciudadanos: de las migraciones masivas a la Europa Fortaleza. Tres Cantos: Siglo XXI - Sennett, Richard (2014). El extranjero: dos ensayos sobre el exilio. Barcelona: Anagrama
Bibliografía complementaria	- Castles, Stephen (1993). The age of migration. Houndmills: MacMillan - Mármora, Lelio (2002). Las políticas de migraciones internacionales. México D.F.: Paidós - Blanco, Cristina (2000). Las migraciones contemporáneas. Madrid: Ariel - Cairo, Heriberto; Grosfoguel, R. (2010). Descolonizar la modernidad, descolonizar Europa: un diálogo Europa-América Latina. Madrid: IEPALA

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Etnicidade e diversidade cultural nas sociedades de orixe e destino/615472104

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Sistemas migratorios comparados/615472202

Estrutura social, mercado de traballo e migración internacional/615472203

Materias que continúan o temario

Políticas de control de fluxos e de admisión da poboación estranxeira/615472204

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías